...ta ezer egin ez, eta oin ikastolara ...miak juan biar dabenian, lanian asi.

Estatutoa.

Gar aundia izan zan il onen bost-...garenian estatuto alde autarkia emo-...eko. Iñoiz be eztoguz ikusi baseri-...arak gogotsuago euren autarkia ...moten. Eurentzat zelako onurakoa ...zango zan jakiu ebenian, «aurera» ...esanda, pozik emon eben. Itxura da-...goenez, beste erietan be alan izan ...da, ainbeste autarkigaz goitik urte-...ako plebiszito edo orek. Il onen ...emeretzigarenian bariro be autes-...zundiak doguz, baña autarkia emon ...baño len jakin ondo zein dan estatu-...oa Madrid aldian aldeztuko dabena, ...erari bakarik emoteko.

Gari ereitiak.

Gure baseritarak idiak eta artuak ...atuta, asi dira gari ereiten; biskor-...nak auferatuta daukez. Lenengua ...men inguruan Basaibarko Jose Usa-...ore da, lanari arpegi emon, eta erei-...iak eta batziak lenengo berak egiten ...itu.

KUKUA

Abadiño.

Eskontzak.

Mondragon'tar Josefina igaro dan ...steko larunbatan, Zarabeitia'tar An-...tonio Iuretakoagaz eskondu zan. Mondragon'tar Maria Luisa, Zela-...eta'tar Emeterio Iuretakoagaz. Ur-...kolan Garitaonandia'tar Kandido, ...Ostolaza'tar, Rosario-gaz. Igaro dan ...steko eguenean Urkiolan Berojalbiz' ...tar Luis, abertzaleen lendakarie, eta ...eleiz gaztediko izlari bikaña, ta diru ...zaiña, Lejarreta'tar Dionisia Iureta-...koagaz, Iturriagagoitia'tar Josefina, ...Bustamante'tar Isak'egaz Efasti'tar ...Felisa, Mandaluniz'tar Leonegaz. ...Zorionak guztiori.

Domu Santuko.

Yaiyok beste urteetan lez igaro ...dira. Notintza andia eleizaratuten ...xan da. Itzaldia Atutxa'tar Todor ...Aba agustindarak garbitokiko gogoai ...lagokion eran egin euskun.

Naskaldia.

Mardaraz'tar Jose Maria jauna, ...Dima'tik Estatutoaren alde autarkia ...botaten etorita emen agurtu dogu. ...Eskauriaza'tar Endika be zeregin ...betera etori ta pozik bostekoa emon ...dautsagu.

Estatutoaren.

Alde eri geyenak autarkia emon ...dau. Eriaren naya zer dan, egun are-...tan ondo agertu zan. An bazan botoa ...emon bearta. Azpitik, ilunetan, Esta-...tutoaren aurka, (kontra) be ibili dira. ...Nortzuk bearen, eta nortzuk aurka ...botoa emon daben ba dakigu. Euz-...kadi'n azkatasunen aurka ibili diran ...gizontxook, ¿nun eta zelan gelditzen ...dira orain? Oreik laikoa dala esaten ...ibili dirianok, Obispoak lenengo ezan ...ez dala, ta gero botoa Estatutoaren ...alde emon daben ezkero, aurrean-...tzean, nok ziñestu ezer ore? «Pen-...samiento Alaves», «Constancia» ta ...«Fuerista» zabaltzen ibili diranok, ...zer esango dauskue orain? Euskal-...dunak zabaldu begiak, eta ondo be-...giratu nortzuk dabizan, Euzkadin al-...de ta nortzuk aurka iksusteko. Oreik ...izpariñgi iguingariok, beti Madrid' ...era begira, ta euskaldunen aurka da-...gozanok, euskaldune danak alde ba-...lera itxi bear ditu.

Euzkadin.

Estatutoa boto askogaz irabazi da. ...Gizonezkoak be bear egin dabe, ba-...ña goirengo malan emakumak ipini ...bear doguz. Sementzako lako maita-...suna, Euzkadi'rako erakutsi dozue. ...Ez euriari, ez lupetzai, ez naibageai, ...ez nekeai, ez dautsie begiratu. One-...lariko botaziñorik orain arte ez dogu ...ikusi. Euzko-biotza, euzko-adorea, ...ta euzko-maitasuna, benetan agertu ...dozue. Euzkadi azkatuko da, ta azka-...tasuna zuok-gandik etoriko da. Yaf-aitu aurera emakumeak urengo autez-kundietan be olantze, garaitz osoa ur dago-ta. Zorionak emakume abertzaleko guztiori.

TRAÑA

Ondaroa.

Koldobikatarak.

Ileroko jaunartze orokara izan geban igandian Koldobikatarak.

Aurez, gaste aldra bat sartu zan laguntaldian. Neguban, astero egiten doguzan batzar-itzaldixubak be, daruagun esteko egubenian asiko dira.

Gasteok, danok bertara juan biar dogu, eskurtza zer dan eta arerijuei arpegija emoten ikasi daigun.

Euzkel ixena.

Uribe'tar Laurentzi'ren emastea dan Etxaburu'tar Justine'k lenengo alabea izan dau, Miren Amaya euzkel ixen ederagaz ugutzaurik.

Eskontzak.

Laster eskonduko dira Etxeberia' tar Imanol eta Agire'tar Marina. Bata be laster ezkonduko da Zubikarai'tar Sabin, Arufe'tar Miren'egaz.

Euzko araudija.

Euzkotarak azkatasunari dautsagun zaletasuna geratuko daben aresirik eztago. Igandeko ori ikusi ondoren geure bijotzak pozik dagoz, abertzaletasunaren lanak alperikakuak izan eta izango be eztiralako.

Gure eritxu onek be ondo erantzun eban, 2 800 autarkitik, 2 537 araudi alde emonik.

Danok baña etziran beronen alde, Karlatar batzuk, euren amoru zitela era askotara erakutsi eben-da.

Euron jaun eta jabe dan batek Gotzañarengana jo eban araudijatzazko eretxija jakiten. Gotzañak araudijeri autarkija emon egin biar zala, ta bestieri emon eragiteko esan eutsan.

Abertzale batek ori jakin eban, eta iksasliak araudi aldezko itzaldijak batzokijan emon ebezanian esan euzan.

Jaun arek, baña, bere alderdikueri, Gotzañarengana etzala juan esaten jarafu eban, abertzale arek bere ixen abixenakaz ixenpeturiko oritzu batzun bitartez eri gustijeri len esan eban a bayeztu eban arteragiño.

ITURI ONDO

Ibarika (Barika).

Estatuto edo Araudia.

Abeñaren didarari geure eri kutunak erantzun dautso. ondo erantzun be. Igesi dau igandian ezta geratu autarkidun notiñik berea emon barik Estatutoen alde.

Onetzaz, emen onexek egin dabe lanik andijena: Bilbao'tar Nekane, Urbieta'tar Erañmunde, Olara'tar Elene ta Pastor'tar Jayone; Lartategi'tar Hermida, Zarate'tar Paulin Lona'tar Dunixi, Unda'tar Nikasi ta Pastor'tar Kepa.

Eskerak emon biar dautzeguz.

Baña oindiño eztauku Araudia etxian: Madrid'era juan biar-dau ta an aldeztuteko aldezlarijak biar-dauz Il onen 19'garen egunian ixentau biar doguz ondo aldeztuko daben gizonak, ez ordezlari edo diputedu ixateko «ecta» bila kanpotik datozanak, euren bixitza guztian euzkotar uzkurtzaliak dirala erakutsi dabenak baño.

Ea, ba, zabaldu ondo-ondo, begijak, nortzuk ixan biar daben.

Ezkontza.

Igasi dan larunbatan ezkondu da Madariaga'tar Eroberta, Marin'tar Agurtzane'gaz.

Eri guztiak maite dituz eta batez be abertzalen artian kutunak dira.

Zorionak.

Dabiltzanak.

Egiguren'tar Josu
aberkide ona
ogia irabasten
itzasoz juan da,

GORUNTZ - GAYAK
Eunak, bale-bizarak, zumitz ugar-gaitzak
Zubiri'tar Bingen
Artekale, 50 BILBAO

Eleiz - jantzi ta urreginiza
A. Rui-Wamba
Eleizak jasteko biar dan gustia emen aurkituko dozue ona ta merke
Plaza Nueva, 10 Urutizkiña 14.238
BILBAO

JANTZIAK
gizonentzako Teadoronian egingotzue iñun beizen ondo eta lauko asko kendubarik.
TOVALINA Y C.ᴬ L. D.
SOMERA 77
BILBAO
Lenengo oñian sartukeria dendatik.

Eunak eta soñeko egiñak
Zeara'tar Erupin
Cendería 15 Bilbao

EGILEOR'TAR JON G. TA SEMIAK
AUTONOMÍA-24'gn. — ABANDO'n
igali edo *fruta* ta basoko zugatzak. Landa, ta ortu - azijak. Zimaurak; kokuak ilteko gayak, eta abar. Landara -gatzak kentzeko irakaskizunak.
Ortu ta barat-eredubak.

Oñetako ta puntozko gauzak
Ugari, onak eta merke
EUZKERAZ ITZ EGITEN DA
BENGOA'TAR MATIAS
Artekale, 1 eta 7 BILBAO

Marin eta Goikolea
(len Apellaniz y C.ª)
Santugintza; Altara, Pulpito, Konfesonario ta eleizetarako beste zul-lanak
Castilla, 31 VITORIA

Eguroia Joslia
LEKEITIO'n eta BERMEO'n Urzelai-kalean 16'gn.
Bilbo'ra deitu ezkero, noz nai yoango da. Hotel Arana (Bidebarieta) edo «La Guipuzcoana» (Ledesma 6)
Oyalik onenak. Berebiziko artaziak

Atsekabe andia
egiz artu gendun
Jel-aldeko lanetan
dalako txapeldun.

Aurera ba, mutila,
bide oretatik,
gura dogu zabiltzan
guztiok emetik.

Or itxasuak-ziar
zabiltzazanian,
ondo-ondo ibili
etori artian

ANDRAKA'TAR J.

Erigoiti.

1647

Mayordomu Domingo de Bizkaiganа ta Arana zan; Alkate Domingo de Beitia ta Iñigo de Borika. Garagarilen zortzien etori zan Obispoen ordezkoa elexea ikusten. Elexearen dirue eukien guztiei agirdu eutsien emon deyela ile bi baru. ostantxean ezkomulgauek izango dirala ta abadeak be eztayoela asoluziñorik emon diru ori emon artean. Aurerantzean elexako asikiñek saltzeko elezpean Kandelarioetan. Lengoan galaso eutsien abadeai tabakorie artzea ordu betean meza auretik eta beste bat ostean, eta oingoan kendu egin deutsie agindu au.

Azikiñez batu zirian: emeretzi anega gari ta amazazpi artoa, eta gastañe ta sagarak bost erlenak. Arietako, Azkaraga etzean berreun duket eukazan elexeak ipiñite ta aren korrituek sortzi duket emoten eutsien. Beste eun duket Orkondoa Arekoan eukiezan. Iñigo de Etxebarietan alargun zan Juana de Etxebariak be, emon zituezan bere gizona izan zanak eukezan elexearen diruek. Baite Agustin de Monasteriok ordaindu eban elexeari eutsan zora, Larragango Teleretik 4.400 tela ekariagaz. Oindiño be yarraituten dabe Paskoako kandela nauzie urtean-urtean barie ekarten eta aurten be kosta yakie bederatzi duket. Arietako Domingo de Azkarraga'ri emon dautsie berogei duket euneko bostean. Eriko-axe andi batek elexan kalte andiek egin deutsiez eta irurogetaka arotzak erabili dituez orma ta telatue konpontan eta age ta poste bari batzuk be ekari zituezan Burubar'ko basotik. Oneik igoteko sokea be Bermeotik ekari euden. Peoi erabili euden Pedro de Urkieta. Iru kaspezko ara-ari be ekari zituezan Arteatik, saspi dukat ordandute. Baite asi dire eropak plantxetako, Bilbotik almidoya ekarten be.

Zerura.

Bolina'ko Florenzio'ri il yako bere bigaren alabea. Laguntduten deutsegu atsekabian.

Eskontzak.

Kandido, Urutxurunagakoa, Mendatako neskatila bategaz; Serafin Artetxekoa, Zamudioko bategaz. Iñigo, Txaboiakoa, Muxikeko bategaz. Zorionak.

«Txindor bi»ri.

Beste Txindor idazle bi agertu yakuz. Txitxari ta karlatar'en aurka agertu zarien lez, abertzale ta gazteen antza artu deutzuet ezpazarie be. Zareanok zariela agurtuten zaituedaz eta txindor benetakoak bazarie ibili zoli; batu izpar txorta andiek, bota gero gure dozuen beste gatz, baya ez piper miñik, eta saltza gozo bat egiñik bialdu EKIN'era; abertzaleak bazarie ezitianak, ez emoda ku arerioik ezpageunko ugerak yango gindukez.

Estatutoen alde.

Uste gendun baño boto geyago izan dogu uri onetan Estatutoen alde; kontuixu ie geyenak bota dabe. Yakiñe zan aureko egunetako batzuen bustiteak, basa-batzeak, ibilteak, eta ganetikoakaz zeozer ekari bear ebena. Automobilek be ipiñi zirian gentea ekarteko dobarik eta lan asko egin zan eta eriek be ondo erantzun eban. Zorionak ba guztiei. Il onen emeretzien onaintxe erantzungo baleu eriek, orduintxe ederto.

S.

Ezkontza.

Igaro dan astean «despedida de soltero» emon da gero ezkodu da gure abertzale dan, Agire'tar Nikola, Erezama'ko Mikele'gaz. Barikuan asi ziran «bolanderak» botaten eta larunbatean goxean ezkondu zirian, eta gero Batzokien goxaldu euden katilukada txokolate ta ogi piñegaz. Gero eberdia eldu zan eta joan bear eben baskaritera eta artu eben eri onetan dagon «Hispanoa» eta «radioa» joten joan zirian eta igaro ziriánean Altoatik Perikok esan eutsien Nora zoazie ba? eta esan eutsien: Paris'era, ango Olazar auzoan dagoan Mikiene esaten deutzien jaurege bari edefera. Artu beyez ba gure zorion agurak.

Zorioneko dirua.

Eri onetan entzun dogu gizon batzuk dabizela esaten zelan eurekin dagozan «Markesak», «Kondiek» ete aberatzak. Au diñuenai karlatañen useñe asmetan deutsiet eta «Diru -Ola» bat eingo ei-deuskue emen ogerlekoak eiteko ta emeko ogerlekoak asko balioko dau ta eztu joan bearko oreri markesari saspi lauerleko eskatuten. Laster asiko dira uri onetan ogerlekoak bueltaka. ¡Kontuz mutilak! ito ez-gaitezan ogerleko artien!

Au be bada aitu eziñe.

Alditxue da entzun gendule zelan asarratu ziren eri onetan andra bi madari bategaitik ta beste barik juzgedure joateko gogoa artun be bai. Orixe izango zan polite, baskarie jan da juezak gero madari oregaz «Postre barbi» egitie. Datoren astien beste apur bet.

TXINDOR BI

Mañari.

Gure poza.

Euzkotar onen zintzotasunak Euzkadi'ri lortu dautson gurenda andija dala-ta, aberija benez mare dogun gustijon bijotzak pozez ganezka aurkitzen dira. Geure eri maria bere azkatasun donia lortzeko bidian ikusten dogu-ta. Etoriko da, elduko da... atzeri - katez loturik aurkitzen dan aberija azkatuko dan egun andi-andija...

Azipetzaliak.

Euzko - Araudijak eritxu onetan ainbat arerijo izan dituz. Ortik eta emetik iñun diranak esaten ibili dira. Bateko, Estatutoagaz zerga ikeragariak izango doguzala ta arobijak be geratu egingo dirala; ta besteko, «komunismua» etoriko dala ta abar esanaz; guzura satza lez erabili dabe. Ori zala-ta, Araudi-aldez autarkija emon barik ainbat notin geratu ziran. Tamala. Guzura egitzat arerijok baño tamalgarijagorik...!

Olako esanakaz jentia atzipetuten dabilena, Euzkadi'n elitzake bixi biar, erdel-erijen baten baño...

Bederatziurena.

Garbitokiko arimen aldezko bederatziurena, igaroriko larunbatian asi zan. Iluntzijetan egiten da.

Juan etorijak.

—Bilbao'ra juan zan Bizkara'tar Pele neskatila.

—Berız'tik etori zan Arizmabareta' tar Joseba.

—Mendaro'tik, Sarobe'tar Domeka Mirena.

—Igandian egon ziran emen Untzueta'tar Imanol eta emaztia.

Euzkotar ona.

Gure Gotzain agurgarijak bere autarkija Euzko - Araudijaren alde emonaz euzko-seme zintzua dala argiro erakutsi dausku. Oregatik asko poztu gara.

Kistar on eta abertzale zintzo batek, beñola gure Gotzañatzaz esan ebana gomutaru yata, ara «Muxika' tar Matai argi-argija, Gotzain ona ta euzkotar ona dogu». Egia esan bear da...

MAÑARIKO

Ereño.

Eeeeup, emen gara mutilok eta nun dire ba Ganpe, Gerandape, Mirentxu, Jeltzale ta abar? Uste dot Jesus Jesemaniko ortuan egon zan legez otoi-egiten egongo direla Ereño' ko *demoko atrus*'ak zeruban sartun daitezan eta ludi gustia bakez bizi daiten. Dirudienez euren bildurez daus ispañgia les onetsi eziteizan, ez ikaratu iñor trumoian otsak gaitik aren bildur eskara-ta.

«Mañariko»ri.

Jazokun bat.

Urila'ren bigaren igandian Mañari' ko aldatzak gora goiazala bide ertzian euan emakume bat eta itandu